

нение, за качеството на хартията дори.

Неведнъж възрожденските ни журналисти поставят сред критериите за модерност нивото на пресата. Още Фотинов начева тази тема в сравнение с „англичаните, отоманците, арменците, евреите“²⁸. В програмната статия на първия български вестник Иван Богоров също подема темата за съизмерването ни чрез периодиката с „другите Европейски“ и „близоседните ни народи“²⁹.

В градивните традиции на нашата журналистика е редакциите да са мостове за модерност. Но израз на модерност може да бъде търсен и във вътрешновидов аспект. Например в появата на специализираната периодика. У нас тя прохожда с икономическо издание - сп. „Журнал за наука, занаят и търговия“ (Пловдив, 1862), печатано в Белград. Следват първото ни хумористично - в. „Гайда“ (Цариград, 1863-1867); първото ни историческо - сп. „Българска старина“ (Букурещ, 1865); първото ни научно и литературно-критическо - „Периодическо списание на Българското книжовно дружество“ (Браила, София, 1870-1876, 1882-1910), първото педогическо - сп. „Училище“ (Русе, Букурещ, Гюргево, 1870-1876), първото читалищно - сп. „Читалище“ (Цариград, 1870-1875), първото женско - сп. „Ружица или ред книжки за жените“ (Цариград, 1871), първото детско - сп. „Пчелица или ред книжки за децата“ (Цариград, 1871), първото селскостопанско - сп. „Ступан“ (Видин, Русе, Букурещ, 1874-1876), печатано в Русе и Букурещ; първото ни филологическо периодично издание - сп. „Книговище за прочитание“ (Виена, 1874-1875). „...Не само високите словесни изговаряния на модерната проблематика са важни, не само усвояването на идеологията, на философията на модерното време придвижва българите в тази посока. Словото може да се разтвори в различни сектори на социална активност, които движат общността в руслото на модерното...“³⁰

Особено чувствителни лакмуси за модерност са манталитетите³¹. Красноречиви са комплексните им проявления в отношението към жената. Още в „Любословие“ Фотинов отбелязва, че равнопоставеността е един от показателите „да станеш европейани“³². В „Няколко дена разходка по българските места“ Иван Богоров премерва степента на развитие по „жената, що е инструмент на цивилизацията“³³. Славейков поддържа рубрики, посветени на жените, и във в. „Гайда“, и във в. „Македония“ (Цариград, 1866-1872), основател е на сп. „Ружица или ред книжки за жените“. Този въпрос той разглежда в широк диапазон: образование, нравствено и физическо възпитание, здраве, икономично домакинство, бележити жени, умения при преодоляване на трудностите в живота, мода и пр. Проблематиката е поектирана върху състоянието на женското движение във Франция, Англия, Америка, Русия.